

**AASTAARUANNE 8., 9., 10. JA 11. EUROOPA
ARENGUFONDIST (EAF) RAHASTATUD TEGEVUSTE
KOHTA**

(2019/C 340/02)

SISUKORD

	<i>Lehekülg</i>
EAF – Aastaaruanne 8., 9., 10. ja 11. Euroopa Arengufondist (EAF) rahastatud tegevuste kohta	273
Komisjoni vastused	295

Eelarveaasta 2018 aastaaruanne 8., 9., 10. ja 11. Euroopa Arengufondist (EAF) rahastatud tegevuste kohta

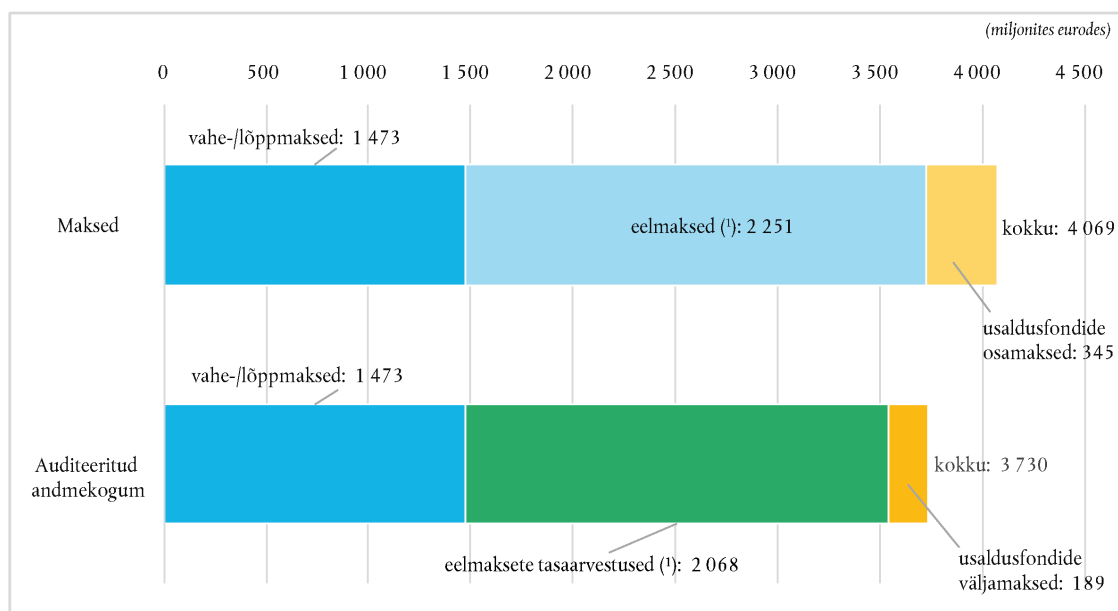
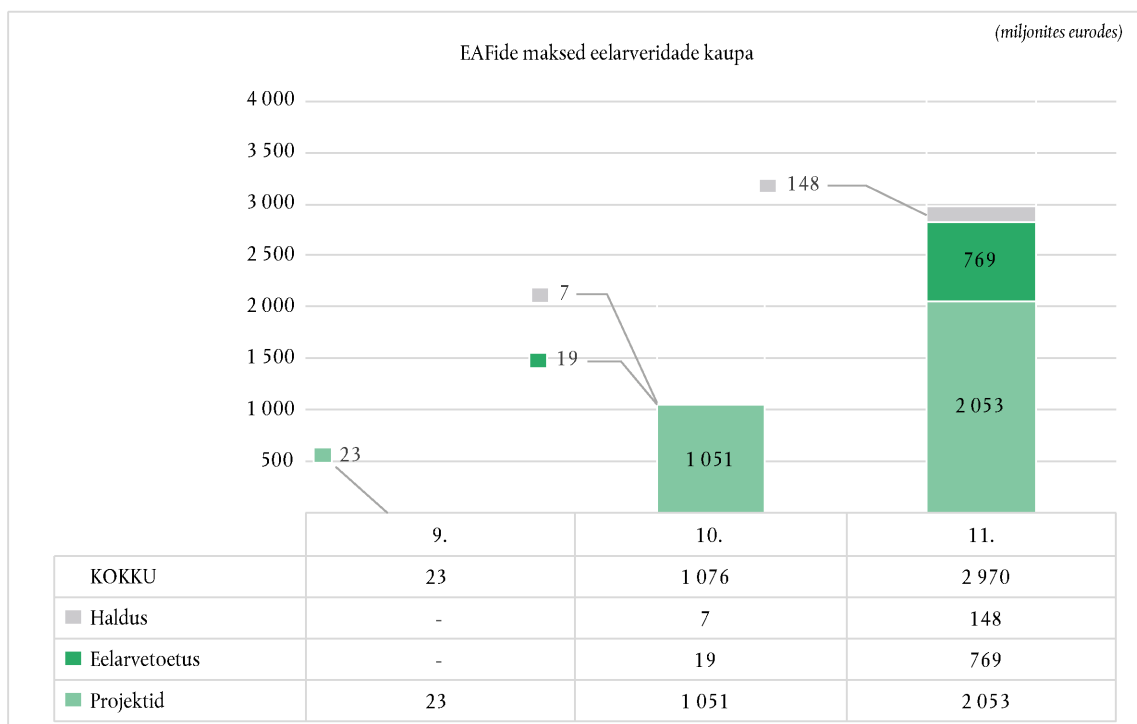
SISUKORD

	<i>Punkt</i>
Sissejuhatus	1–5
Euroopa Arengufondide lühikirjeldus	2–5
I peatükk. 8., 9., 10. ja 11. EAFi rahaline rakendamine	6–9
II peatükk. Kontrollikoja kinnitav avaldus EAFide kohta	I–37
Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule 8., 9., 10. ja 11. EAFi kohta – sõltumatu audiitori aruanne	I–XXI
Kinnitavat avaldust toetav teave	10–37
Auditi ulatus ja lähenemisviis	10–14
Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus	15
Tehingute korrektsus	16–22
Aasta tegevusaruanne ja muu juhtimiskord	23–37
Järeldus ja soovitused	38–41
Järeldus	38–39
Soovitused	40–41
III peatükk. Tulemuslikkus	42–43
I lisa. Euroopa Arengufondide tehingute testimise tulemused	
II lisa. EAFide maksed 2018. aastal peamiste piirkondade kaupa	
III lisa. Euroopa Arengufonde käsitlevate varasemate soovituste põhjal võetud meetmed	

Sissejuhatus

1. Käesolevas aruandes esitatakse meie leiud 8., 9., 10. ja 11. Euroopa Arengufondi (EAF) kohta. **1. selgituses** antakse ülevaade tegevusest ja kulutustest selles valdkonnas 2018. aastal.

1. selgitus Euroopa Arengufondide 2018. aasta finantsülevaade

(1) Vastavalt alustehingute ühtsele määratlusele (vt eelarve täitmist kajastava kontrollikoja 2018. aasta aastaaruande **lisa 1.1** punktis 13).

Allikas: Euroopa Kontrollikoda 8., 9., 10. ja 11. EAFi 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande ning rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraadi 2018. aasta tegevusaruande põhjal.

Euroopa Arengufondide lühikirjeldus

2. 1959. aastal käivitatud EAFid on peamine vahend Euroopa Liidu (EL) arengukoostöö abi jagamiseks Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele (ÜMT). 23. juunil 2000. aastal Cotonous 20 aastaks sõlmitud *partnerlusleping* (Cotonou leping) moodustab ELi ning AKV riikide ja ÜMT vaheliste suhete praeguse raamistiku. Selle põhieesmärk on vaesuse vähendamine ja lõpuks selle kaotamine.
3. EAFe iseloomustavad järgmised asjaolud:
  - a) EAFe rahastavad liikmesriigid vastavalt kvootidele ehk jaotamis põhimõtetele, mille on kokku leppinud Euroopa Liidu Nõukogu kokku tulnud liikmesriikide valitsused;
  - b) need erinevad ELi üldeelarve jaotamis põhimõtetest; EAFe haldavad komisjon väljaspool ELi üldeelarve raamistikku ja Euroopa Investeeringuspank (EIP);
  - c) EAFide valitsustevahelisest iseloomust tingituna on Euroopa Parlamendil nende toimimises piiratum roll kui ELi üldeelarvest rahastatud arengukoostöö rahastamisvahendite puhul, nimelt ei tegele parlament EAFide vahendite kogumise ja jagamisega. Euroopa Parlament vastutab aga EAFide *elarve täitmisele heakskiidu andmise* eest (välja arvatud EIP hallatava investeeringusrahastu puhul, mis jääb auditi ulatusest välja) ⁽¹⁾ ⁽²⁾;
  - d) *aastasuse* põhimõte EAFide puhul ei kehti: EAFide lepingud sõlmitakse enamasti viie- kuni seitsmeaastaseks kohustusperioodiks ning makseid võib teha palju pikema aja jooksul.
4. EAFe haldab peaaegu täielikult komisjoni rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraat (DG DEVCO) ⁽³⁾.
5. Käesolevas peatükis käsitletakse kulutusi, mida on tehtud mitme abi andmise viisi kaudu ⁽⁴⁾ 79 riigis.

I peatükk. 8., 9., 10. ja 11. EAFi rahaline rakendamine

6. 8. EAFi (1995–2000) eelarve oli 12,84 miljardit eurot, 9. EAFi (2000–2007) eelarve 13,8 miljardit eurot ja 10. EAFi (2008–2013) eelarve 22,682 miljardit eurot.
7. 11. EAFi (2015–2020) loomise sisekokkulepe ⁽⁵⁾ jõustus 1. märtsil 2015 ⁽⁶⁾. 11. EAFi maht on 30,506 miljardit eurot, ⁽⁷⁾ millest 29,089 miljardit eurot eraldatakse AKV riikidele ja 364,5 miljonit eurot ÜMTdele.
8. **2. selgituses** esitatakse EAFide vahendite kasutus 2018. aastal ja kumulatiivselt.

⁽¹⁾ Vt 11. Euroopa Arengufondi suhtes kohaldatava nõukogu 2. märtsi 2015. aasta määruse (EL) 2015/323 artiklid 43, 48–50 ja 58 (ELT L 58, 3.3.2015, lk 17).

⁽²⁾ Neid tegevusi käsitlevate kontrollikoja auditite kord sätestati 2012. aastal kolmepoolse lepinguga EIP, komisjoni ja kontrollikoja vahel (nõukogu 18. veebruari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 215/2008, mis käsitleb 10. Euroopa Arengufondi suhtes kohaldatavat finantsmäärust (ELT L 78, 19.3.2008, lk 1), artikkel 134). Investeeringusrahastut kontrollikoja kinnitavas avalduses ei kajastata.

⁽³⁾ Välja arvatud humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraadi (DG ECHO) hallatav osa (5 %) EAFide 2018. aasta kulutustest.

⁽⁴⁾ Näiteks ehitus-/tarne-/teenuslepingud, tagastamatud toetused, eelarvetoetus, programmide eelarvestus.

⁽⁵⁾ ELT L 210, 6.8.2013, lk 1.

⁽⁶⁾ Vahemikus 2013–2015, selleks et tagada vahendite kättesaadavus enne 11. EAFi ratifitseerimist, kasutati raha eraldamiseks *üleminekurahastut*.

⁽⁷⁾ Sealhulgas EIP hallatud 1,139 miljardit eurot.

2. selgitus EAFide vahendite kasutamine seisuga 31. detsember 2018													
(miljonites eurodes)													
	Olukord 2017. aasta lõpus		Eelarve täitmine eelarveaastal 2018 (neto) ⁽⁶⁾					Olukord 2018. aasta lõpus					
	Kogusumma	Eelarve täit- mise määr ⁽²⁾	8. EAF ⁽³⁾	9. EAF ⁽³⁾	10. EAF	11. EAF ⁽³⁾	Kogusumma	8. EAF	9. EAF	10. EAF	11. EAF	Kogu- summa	Eelarve täit- mise määr ⁽²⁾
A - VAHENDID ⁽¹⁾	76 924		-7	-40	-65	126	14	10 378	15 390	21 423	29 747	76 938	
B - KASUTAMINE													
1. Üldised kulukohustused ⁽⁴⁾	65 852	8,6 %	-4	-33	-147	4 332	4 148	10 378	15 358	20 905	23 359	70 000	9,1 %
2. Individuaalsed kulukohustused ⁽⁵⁾	59 243	7,7 %	0	16	236	4 687	4 939	10 376	15 305	20 361	18 140	64 182	8,3 %
3. Maksed	49 498	6,4 %	0	23	1 076	2 970	4 069	10 375	15 187	18 829	9 176	53 567	7,0 %
C - Täitmata kulukohustused (B1 - B3)	16 354	2,1 %						3	171	2 076	14 183	16 433	2,1 %
D - Kasutatav saldo (A - B1)	11 072	1,4 %						0	32	518	6 388	6 938	0,9 %

⁽¹⁾ Sisaldab esialgseid eraldi 8., 9., 10. ja 11. EAFide, kaasrahastamist, intresse, erinevaid vahendeid ja ülekandeid eelnevatest EAFidest.
⁽²⁾ Protsendina vahenditest.
⁽³⁾ Negatiivsed summad tähistavad kulukohustustest vabastatud vahendeid.
⁽⁴⁾ Üldised kulukohustused on seotud rahastamisotsustega.
⁽⁵⁾ Individuaalsed kulukohustused on seotud konkreetsete lepingutega.
⁽⁶⁾ Kulukohustuste netosumma pärast kulukohustustest vabastamist. Maksete netosumma pärast summade tagasinõudmist.
Allikas: Euroopa Kontrollikoda 8., 9., 10. ja 11. Euroopa Arengufondi 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande põhjal. Esitatud arvanded ei hõlma EIP hallatavat EAFide osa.

9. 2018. aastal jätkas DG DEVCO jõupingutusi vana eelrahastamise ja täitmata kulukohustuste vähendamiseks 25 % võrra ⁽⁸⁾ (vt **3. selgitus**).

3. selgitus**Vana eelrahastamise, täitmata kulukohustuste ja aegunud lepingute vähendamiseks seatud peamised tulemusnäitajad**

DG DEVCO ületas talle seatud eesmärgi, vähendades kogu vastutusvaldkonnas vana eelrahastamist 43,79 % (EAFide puhul 40,33 %) ja vanu täitmata kulukohustusi 39,71 % (EAFide puhul 37,10 %).

Peadirektoraat saavutas ka vanade aegunud lepingute osakaalu jaoks seatud peamise tulemusnäitaja, vähendades nende osakaalu 13,88 %-ni (eesmärk oli vähem kui 15 %). Kuigi EAFide puhul eesmärki ei täidetud, paranes näitaja siiski võrreldes 2017. aastaga. Nagu varasematelgi aastatel, tuleneb EAFide ja DG DEVCO ülejäänud vastutusvaldkonna erinevus peamiselt selliste EAFide lepingute lõpetamise tehnilisest keerukusest, mis hõlmavad veel täitmata tagasimaksekorraldusi. Pärast uue menetluse kasutusse võtmist septembris 2017 suutis DG DEVCO alandada osakaalu 18,75 %-lt 2017. aastal 17,27 %-le 2018. aastal.

⁽⁸⁾ Nimetatud eesmärk seati nii rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraadi kogu vastutusvaldkonna jaoks kui ka EAFide jaoks eraldi.

II peatükk. Kontrollikoja kinnitav avaldus EAFide kohta

Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule 8., 9., 10. ja 11. EAFi kohta – sõltumatu audiitori aruanne

Arvamus

- I. Auditeerisime
  - a) 8., 9., 10. ja 11. EAFi 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannet, mis hõlmab bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne, netovara muutuste aruanne ja rahalise rakendamise aruanne ning mille komisjon kiitis heaks 26. juunil 2019, ja
  - b) nimetatud aruannete aluseks olevate *tehingute*, mille finantsjuhtimine on komisjoni ülesanne, *seaduslikkust ja korrektust* ⁽⁹⁾.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsus

Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsuse kohta

II. Meie hinnangul annab 8., 9., 10. ja 11. EAFi 31. detsembril 2018 lõppenud aasta raamatupidamise aastaaruanne kõikides olulistes aspektides õiglase pildi EAFide finantsolukorrast 31. detsembril 2018. aasta seisuga ning majandustulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal, vastavalt EAFide finantsmääruse sätetele ja rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandarditele.

Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkus ja korrektsus

Tulud

Arvamus tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

III. Meie hinnangul on 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõikis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

Kulutused

Vastupidine arvamus kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

IV. Nende asjaolude tähtsuse tõttu, mida on kirjeldatud punktis „Alus vastupidise arvamuse esitamiseks kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta“, on 2018. aasta 31. detsembril lõppenud aasta raamatupidamise aastaaruandes kajastatud heaks kiidetud kulutused meie hinnangul olulisel määral *vigadest* mõjutatud.

Alus arvamuse esitamiseks

V. Viisime auditi läbi kooskõlas IFACi *rahvusvaheliste auditistandardite* (ISA) ja eetikanormidega ning INTOSAI kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega (ISSAI). Meie kohustusi seoses nimetatud standardite ja normidega kirjeldatakse täpsemalt käesoleva aruande audiitori kohustusi käsitlevas osas. Kooskõlas rahvusvahelise arvestusekspertide eetikakoodeksite nõukogu (IESBA) eetikakoodeksiga oleme sõltumatu ning täitnud oma eetikalaased kohustused. Oleme seisukohal, et kogutud auditi tõendusmaterjal on arvamuse avaldamiseks piisav ja asjakohane.

⁽⁹⁾ 11. EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklite 43, 48–50 ja 58 kohaselt ei laiene käesolev kinnitav avaldus EAFide vahenditele, mida haldab EIP.

Alus vastupidise arvamuse esitamiseks kulutuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

VI. 2018. aastal 8., 9., 10. ja 11. EAFi raames kajastatud kulud on olulisel määral vigadest mõjutatud. Raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate kulude hinnanguline veamäär on 5,2 %.

Peamised audititeemad

VII. Peamised audititeemad on teemad, mis meie kutsealase otsustuse kohaselt olid praeguse perioodi finantsaruannete auditeerimisel kõige olulisemad. Neid teemasid käsitlesime finantsaruannete auditeerimisel üldiselt ja nende alusel arvamuse kujundamisel, kuid nende teemade kohta eraldi me arvamust ei esita.

Viitvõlad

VIII. Hindasime raamatupidamise aastaaruandes esitatud viitkulusid (vt lisa 2.8), mille kogumaht on suures osas hinnanguline. 2018. aasta lõpus oli komisjoni hinnangul kantud, kuid toetusesaajate poolt veel deklareerimata rahastamiskõlblike kulude summa 5,133 miljardit eurot (2017. aasta lõpus 4,653 miljardit eurot).

IX. Uurisime nimetatud hinnangute arvutamist ja vaatasime läbi 30 lepingust koosneva valimi, et käsitleda viitkulude väärkajastamise riski. Järeldasime tehtud töö põhjal, et lõplikus raamatupidamise aastaaruandes esitatud viitkulud vastasid nõuetele.

Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise võimalik mõju EAFide 2018. aasta raamatupidamise aastaaruandele

X. 29. märtsil 2017 teavitas Ühendkuningriik Euroopa Ülemkogu ametlikult oma kavatsusest EList lahkuda. 19. märtsil 2018 avaldas komisjon väljaastumislepingu eelnõu, milles kirjeldati Ühendkuningriigiga peetavatel läbirääkimistel tehtud edusamme. Väljaastumislepingu eelnõus on sätestatud, et Ühendkuningriik jääb EAFide osaliseks kuni 11. EAFi ja kõigi varasemate lõpetamata EAFide tegevuse lõpetamiseni ning täidab samu kohustusi mis liikmesriigid vastavalt 11. EAFi loomise sisekokkuleppele, samuti kohustusi, mis tulenevad eelmistest EAFidest kuni nende lõpetamiseni.

XI. Väljaastumislepingu eelnõus sätestatakse ka, et kui 10. EAFi või varasemate EAFide projektide summad ei ole kulukohustustega seotud või on need lepingu jõustumise päeva seisuga kulukohustustest vabastatud, ei kasutata Ühendkuningriigi osa nendest summadest uuesti. Sama kehtib ka Ühendkuningriigi osa suhtes sellistest rahalistest vahenditest, mida ei ole 11. EAFi raames pärast 31. detsembrit 2020 kulukohustustega seotud või mis on neist vabastatud. Läbirääkimised Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise üle jätkuvad ja seega ei ole lepingu lõplikku teksti veel kinnitatud.

XII. Selle põhjal ei avalda Ühendkuningriigi väljaastumine EAFide 2018. aasta raamatupidamise aastaaruandele finantsmõju. Järeldame, et 31. detsembri 2018. aasta seisuga koostatud EAFide raamatupidamise aastaaruanne peegeldab korrektselt väljaastumisprotsessi olukorda nimetatud kuupäeval.

Juhtkonna kohustused

XIII. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja 11. EAFi finantsmäärusele vastutab juhtkond rahvusvaheliselt tunnustatud avaliku sektori raamatupidamisstandardite kohase EAFide raamatupidamise aastaaruande koostamise ja esitamise ning raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest. Juhtkonna kohustused hõlmavad finantsaruannete koostamiseks ja esitamiseks vajalike sisekontrollimehhanismide kavandamist, rakendamist ja käigushoidmist nii, et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulist väärkajastamist. Komisjonil on lõplik vastutus EAFide raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

XIV. EAFide raamatupidamise aastaaruande koostamisel on komisjoni ülesanne hinnata EAFide vastavust tegevuse jätkuvuse põhimõttele, avaldades tegevuse jätkuvusega seotud küsimused, kui see on asjakohane, ja lähtudes raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, välja arvatud juhul, kui ta kavatses üksuse likvideerida või tegevuse lõpetada, või kui tal puuduvad muud realistlikud alternatiivid.

XV. Komisjon vastutab EAFide finantsaruandluse üle järelevalve tegemise eest.

Audiitori kohustused EAFide raamatupidamise aastaaruande ja selle aluseks olevate tehingute auditeerimisel

XVI. Meie eesmärk on saada piisav kindlus selle kohta, et EAFide raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ning selle aluseks olevad tehingud on seaduslikud ja korrektsed, ning esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule *kinnitav avaldus*, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsust ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Piisav kindlus on väga suurt tõenäosust tähistav kindlus, kuid see ei taga, et kõik olulise väärkajastamise või nõuete mittejärgimise juhtumid auditi käigus alati avastatakse. Need võivad tuleneda pettusest või vigadest ja neid peetakse oluliseks siis, kui võib põhjendatult eeldada, et need võivad üksikult või koos mõjutada majandusotsuseid, mida tehakse EAFide raamatupidamise aastaaruande alusel.

XVII. Kooskõlas rahvusvaheliste auditeerimisstandardite ja kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvaheliste standarditega tuginev kogu auditi vältel oma kutsealasele otsustusele ja skeptitsismile. Meie ülesanne on ka

- kindlaks teha EAFide raamatupidamise aastaaruandes pettusest või vigadest põhjustatud oluliste väärkajastamiste ja selle aluseks olevate tehingute EAFide õigusraamistiku olulise nõuetele mittevastavuse riskid ning neid riske hinnata. Töötame välja ja rakendame auditimenetlusi nende riskide käsitlemiseks ning hangime audititõendeid, mis annaksid meie arvamusele piisava ja nõuetekohase aluse. Pettusest tuleneva olulise väärkajastamise või nõuete mittetäitmise juhtumeid on keerulisem avastada kui vigadest tulenevaid juhtumeid, sest pettus võib hõlmata keelatud kokkuleppeid, võltsimist, tahtlikku tegevust, andmete moonutamist või sisekontrolli eiramist. Seetõttu on ka suurem oht, et selliseid juhtumeid ei avastata;
- teha endale selgeks auditi seisukohast oluline sisekontrollisüsteem asjakohaste auditiprotseduuride kavandamiseks (kuid mitte sisekontrolli tulemuslikkuse kohta arvamuse esitamiseks);
- hinnata juhtkonna kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasust ning juhtkonna koostatud arvestushinnangute ja nendega seotud avalduste põhjendatust;
- teha järeldus selle kohta, kas juhtkond lähtub raamatupidamises tegevuse jätkuvuse põhimõttest, ning hinnata saadud auditi tõendusmaterjali põhjal, kas esineb olulist ebakindlust, mis tuleneb sündmustest või tingimustest, mis võivad EAFide tegevuse jätkuvuse tõsise kahtluse alla seada. Kui meie arvates oluline ebakindlus eksisteerib, siis peame oma audiitori aruandes tähelepanu juhtima EAFide raamatupidamise aastaaruande asjaomastele avaldustele, või kui need on puudulikud, siis muutma oma arvamust. Meie järeldused põhinevad enne oma aruande valmimise kuupäeva saadud auditi tõendusmaterjalil. Edaspidised sündmused või tingimused võivad aga põhjustada olukorra, kus üksusel ei ole võimalik oma tegevust jätkata;
- hinnata raamatupidamise aastaaruande üldist esitusviisi, ülesehitust ja sisu, sealhulgas kogu avalikustatud teavet, samuti seda, kas raamatupidamise aastaaruanne kajastab selle aluseks olevaid tehinguid ja sündmusi õiglaselt.

XVIII. Vahetame juhtkonnaga teavet muu hulgas auditi kavandatud ulatuse ja ajakava ning oluliste auditileidude, sh sisekontrollis avastatud oluliste puuduste kohta.

XIX. Tulude puhul kontrollime liikmesriikide kõiki osamakseid ning muud tüüpi tulutehingutest moodustatud valimit.

XX. Kulutuste puhul auditeerime maksetehinguid, kui kulud on kantud, kirjendatud ja heaks kiidetud. Kõiki makseliike, välja arvatud ettemaksed, auditeeritakse nende tegemise seisuga. Ettemakseid auditeeritakse siis, kui vahendite *saaja* on nende korra- kohast kasutamist tõendanud ning institutsioon või asutus on need tasaarvestuse tegemisega heaks kiitnud (see võib juhtuda järgneval aastal).

XXI. Komisjoniga arutatud teemade seast valime välja need, mis olid EAFide raamatupidamise aastaaruande auditeerimisel kõige olulisemad ja mis on seetõttu vaatlusaluse perioodi peamised auditeemad. Kirjeldame nimetatud teemasid oma aruandes, välja arvatud juhul, kui teabe avalikustamine on õigusaktiga keelatud, või kui (mida juhtub äärmiselt harva) me otsustame, et teemat ei tohi meie aruandes käsitleda, kuna vastasel juhul võib see tõenäoliselt avaliku huviga saadava kasu üles kaaluda.

11. juuli 2019

President

Klaus-Heiner LEHNE

Euroopa Kontrollikoda
12, rue Alcide De Gasperi, Luxembourg, LUKSEMBURG

Kinnitavat avaldust toetav teave*Auditi ulatus ja lähenemisviis*

10. Meie auditi lähenemisviisi ja meetodikat kirjeldatakse kontrollikoja 2018. aasta aastaaruande **lisas 1.1**.
11. Meie tähelepanekud EAFide raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsuse kohta põhinevad finantsaruannetel ⁽¹⁰⁾ 8., 9., 10. ja 11. EAFi tegevuse kohta (komisjon kiitis need heaks vastavalt EAFide finantsmäärusele) ⁽¹¹⁾ koos peaarvepidaja esitiskirjaga, mille me saime kätte 27. juunil 2019. Kontrollisime summased ja avaldatud andmeid ning hindasime kasutatud arvestuspõhimõtteid, kõiki komisjoni esitatud olulisi hinnanguid ja aruannete üldist esituslaadi.
12. Tehingute korrektsuse auditeerimiseks kontrollisime 125 tehingust koosnevat valimit, mis esindab EAFide kõiki makseid ning mis hõlmas 19 ELi delegatsiooni ⁽¹²⁾ poolt heaks kiidetud 96 makset ja komisjoni peakorteri poolt heaks kiidetud 29 makset ⁽¹³⁾. Kuna osa meie auditeeritud andmekogumist kattus DG DEVCO 2018. aasta *allesjäänud veamäär* kokkuleppelise toiminguga, ⁽¹⁴⁾ lisasime oma valimisse veel 14 tehingut, kohaldades neile nimetatud toimingu korrigeeritud tulemused ⁽¹⁵⁾. Seega oli valimi kogusuurus 139, mis on kooskõlas kontrollikoja kindlustandva mudeliga. Kui tehingutes leiti vigu, analüüsisime asjaomaseid süsteeme, et leida neis peituvad puudused.
13. Samuti uurisime 2018. aastal
  - a) liikmesriikide kõiki osamakseid ja muud tüüpi tulutehingutest moodustatud valimit;
  - b) DG DEVCO ja ELi delegatsioonide teatavaid süsteeme, mis hõlmasid: i) komisjoni töötajate, välisaudiitorite (töö tellijaiks oli komisjon või abisaajad) või järelevalve teostajate tehtud eelkontrollid (enne maksete tegemist); ii) seiret ja järelevalvet, eelkõige välisauditite põhjal võetud meetmeid ning eespool mainitud allesjäänud veamäär kokkuleppelist toimingut;
  - c) DG DEVCO *iga-aastases tegevusaruandes* esitatud kulutuste korrektsust puudutava teabe usaldusväarsust, veariski sisaldavate summade hindamise meetodika järjepidevust, tulevasi korrigeerimisi ja tagasinõudmisi ning nende lisamist komisjoni iga-aastasesse haldus- ja tulemusaruandesse;
  - d) meie varasemate soovitude põhjal võetud meetmeid.
14. Nagu mainitud punktis 4, rakendab DG DEVCO suuremat osa välisabi rahastamisvahenditest, mida finantseeritakse ELi üldeelarvest ja EAFidest. Meie tähelepanekud, mis käsitlevad süsteeme, aasta tegevusaruande usaldusväarsust ja peadirektori 2018. aasta kinnitust, kehtivad DG DEVCO kogu vastutusvaldkonna kohta.

⁽¹⁰⁾ Vt määruse (EL) 2018/1877 artikkel 39.

⁽¹¹⁾ Vt määruse (EL) 2018/1877 artikkel 38.

⁽¹²⁾ Angola, Barbados, Botswana, Burkina Faso, Tšaad, Djibouti, Etioopia, Guinea, Haiti, Jamaica, Keenia, Madagaskar, Malawi, Mosambiik, Niger, Sierra Leone, Sudaan, Tansaania ja Zimbabwe.

⁽¹³⁾ DG DEVCO: 124 makset; DG ECHO: 1 humanitaarabi valdkonna makse.

⁽¹⁴⁾ DG DEVCO tellib igal aastal allesjäänud veamäär kokkuleppelise toiminguga, millega hinnatakse nende vigade määra, mis püsivad ka pärast kõiki vigade vältimise, avastamise ja parandamise eesmärgil tema vastutusvaldkonnas tehtud juhtimiskontrollid. Allesjäänud veamäär kokkuleppeline toiming ei ole kindlustandev töövõtt ega audit; selle aluseks on allesjäänud veamäär meetodika ja DG DEVCO koostatud käsiraamat.

⁽¹⁵⁾ Allesjäänud veamäär kokkuleppeliste toimingute kontrollimisel leidsime, et meie audititööga võrreldes tehakse nende aluseks oleva meetodika kohaselt palju vähem kohapealseid kontrollid (mitte üle üheksa) ja hankemenetluste kontrollide ulatus on väiksem. Seetõttu kohandasime käesoleval aastal allesjäänud veamäär kokkuleppelise toiminguga tulemusi proportsionaalselt riigihanke-eeskirjade järgimise veamääraga. Kohandus põhines kontrollikoja kinnitavate avalduste (2014–2017) leidudel EAFide kohta.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus

15. Meie auditiga leiti, et raamatupidamise aastaaruandes ei esinenud olulisi väärkajastamisi.

Tehingute korrektsus

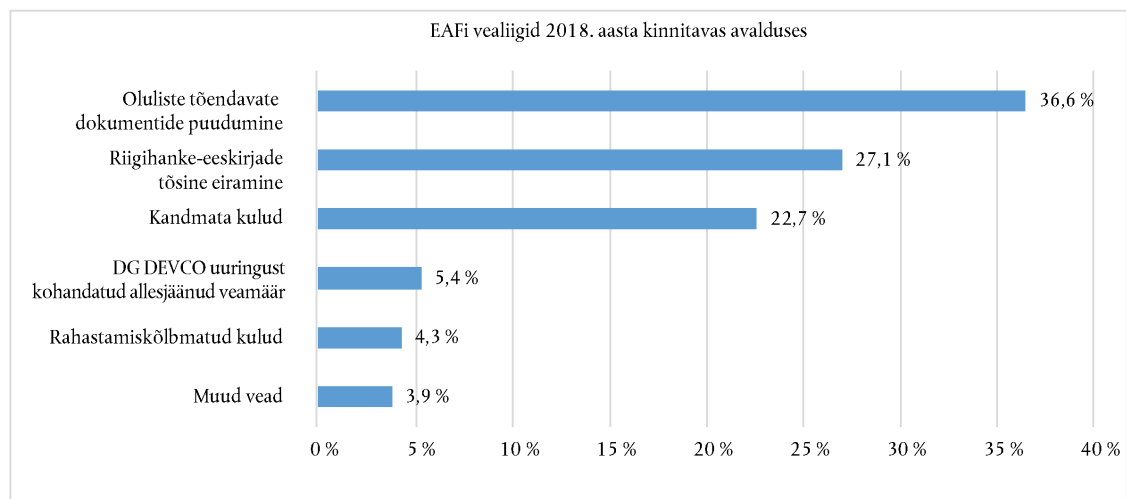
Tulud

16. Tulutehingud ei ole olulisel määral vigadest mõjutatud.

Maksed

17. **I lisas** esitatakse ülevaade 125 kontrollitud makse tehingute testimise tulemustest – neist 51 (41 %) sisaldas vigu. Kvantifitseeritud 39 vea alusel ja 2018. aasta allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu põhjal (vt punkt 12) on meie hinnanguline veamäär 5,2 %⁽¹⁶⁾. 39-st kvantifitseeritavaid vigu sisaldanud maksetehingust 9 (23 %) olid lõppmaksed, mis olid heaks kiidetud pärast kõiki eelkontrolle. **4. selgitus** näitab eri veatüüpide osakaalu meie 2018. aasta hinnangulises veamääras. **5. selgituses** esitatakse vigade kohta näiteid.

4. selgitus Veatüüpide osakaal kogu hinnangulises veamääras

Allikas: Euroopa Kontrollikoda.

18. Nagu eelmistelgi aastatel, tegid komisjon ja tema rakenduspartnerid võrreldes teiste toetusliikidega rohkem vigu tehingutes, mis olid seotud *programmide eelarvestuse, toetuste, rahvusvaheliste organisatsioonidega sõlmitud toetuslepingute* ja ELi liikmesriikide arengukoostöö agentuuridega sõlmitud *delegeerimislepingutega*⁽¹⁷⁾. Kontrolliti 61 seda tüüpi tehingut ning neist 33 (54 %) sisaldasid kvantifitseeritavaid vigu, mis moodustasid 62,5 % hinnangulisest veamäära.

⁽¹⁶⁾ Meie hinnangulise veamäära arvutus põhineb statistiliselt esinduslikul valimil. Esitatud arv on parim hinnang. Meil on 95 % suurune kindlus, et andmekogumi veamäär on vahemikus 1,2–9,1 % (vastavalt alumine ja ülemine veapiir).

⁽¹⁷⁾ Näiteks ehitus-/tarne-/teenuslepingud.

5. selgitus**Näited projektide tehingutes leitud kvantifitseeritavatest vigadest**

a) Kandmata kulud

Komisjon sõlmis ühe rahvusvahelise organisatsiooniga rahalist toetust käsitleva lepingu katastroofide riskijuhtimise kohta Kariibi mere piirkonnas. Lepingu kogumaht ja ELi rahaline osalus oli 1 2,29 miljonit eurot. Rahvusvaheline organisatsioon rakendas osa projektist teistele organisatsioonidele antud alltoetuste kaudu. Kümme kuluartiklit uurides tuvastasime neli juhtumit, kus rahvusvaheline organisatsioon oli deklareerinud teistele organisatsioonidele tehtud eelmaksed kantud kuludena. Leidsime, et nimetatud organisatsioonid ei olnud projektitööga veel alustanud või seda veel lõpule viinud, mis tähendab, et deklareeritud kulusid (573 494 eurot) ei olnud seega veel kantud.

b) Oluliste tõendavate dokumentide puudumine

Komisjon kiitis heaks ühe organisatsiooniga sõlmitud toetuslepingu ühe kultuuri- ja haridusprojekti elluviimiseks Belizes. Lepingu kogusumma oli 0,5 miljonit eurot ja ELi toetuse ülempiiriks oli seatud 0,4 miljonit eurot. Komisjon kiitis projektkulud (360 000 eurot) ekslikult heaks enne lõpliku finantsaruande, maksetaotluse ja kulude kontrolliaruande saamist, kuigi lepingutingimused seda nõudsid.

Komisjon sõlmis ühe rahvusvahelise organisatsiooniga halduskokkuleppe katastroofiohu vähendamise programmi läbiviimiseks Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikides. Lepingu kogusumma ja ELi osalus oli 74,5 miljonit eurot. Rahvusvaheline organisatsioon rakendas osa projektist kolmandatele isikutele antud toetuste kaudu. Kümme kuluartiklit uurides ei esitatud meile neist kahe kohta tõendavaid dokumente komisjonile deklareeritud kolmandate isikute kantud kulude kohta (247 497 eurot).

c) Hankeviga (hindamiskomisjoni tehtud põhjendamatu otsus)

Komisjon sõlmis ühe valitsusvälise organisatsiooniga (VVO) toetuslepingu sanitaartingimuste projekti rakendamiseks Haitil. Lepingu kogusumma oli 2,86 miljonit eurot ja ELi toetuse ülempiiriks oli seatud 2 miljonit eurot. Kontrollisime kümme kuluartiklit, sealhulgas üldkasutatavate tualettruumide ehitamise eest tehtud lõppmakset (8 768 eurot). VVO korraldas avaliku pakkumismenetluse ja hindas saadud pakkumusi tehniliste ja finantskriteeriumide alusel. Lepingut ei sõlmitud mitte suurima punktisumma saanud, vaid paremuselt teise pakkujaga, ilma otsust täiendavalt põhjendamata.

Komisjon sõlmis ühe rahvusvahelise organisatsiooniga rahalist toetust käsitleva lepingu Jamaica riigi rahanduse juhtimise toetamiseks. Lepingu kogusumma ja ELi osalus oli 5 miljonit eurot. Projekti jaoks tarnete hankimisel (193 700 eurot) luges see rahvusvaheline organisatsioon nõuetele vastavateks pakkujateks vaid oma liikmetest riikide ettevõtteid. Seetõttu jäi välja mitu riiki, sealhulgas mõned ELi liikmesriigid, kellel peaks samuti olema õigus EAFist rahastatavates projektides osaleda.

d) Kaudsed kulud esitati otseste kuludena

Komisjon sõlmis ühe rahvusvahelise organisatsiooniga rahalist toetust käsitleva lepingu ühe toitumisealase heaolu alase projekti elluviimiseks Keenias. Lepingu kogusumma ja ELi osalus oli 19 miljonit eurot. Kümme kuluartiklit uurides nägime, et rahvusvahelise organisatsiooni partneri kaudsed kulud (24 278 eurot) olid deklareeritud otseste kuludena. Kuna rahvusvahelise organisatsiooni poolt hüvitamiseks taotletud kaudsed kulud moodustasid 7 % finantsaruandes deklareeritud otsestest kuludest, oleks pidanud partnerite kaudsed kulud sisalduma komisjoni ja rahvusvahelise organisatsiooni vahel kokku lepitud ühtses määras.

19. Rahvusvaheliste organisatsioonide teostatud kümne tehingu puhul ei edastanud nad meile mõistliku aja jooksul olulisi tõendavaid dokumente. See mõjutas negatiivselt meie audititöö kavandamist ja rakendamist; näiteks ei olnud meil mõnel juhul võimalik projekte kohapeal kontrollida (vt **6. selgitus**). Koostöö puudumine on vastuolus Euroopa Liidu toimimise lepinguga,⁽¹⁸⁾ milles sätestatakse kontrollikoja õigus saada taotletud teavet. Soovitame oma arvamuses nr 10/2018⁽¹⁹⁾ komisjonil kaaluda tugevdada rahvusvaheliste organisatsioonide kohustust edastada kontrollikojale tema auditite läbiviimiseks vajalikud dokumendid.

⁽¹⁸⁾ Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 287: „Kõik eelarvest makseid vastu võtvad füüsilised või juriidilised isikud [...] annavad kontrollikojale viimase nõudmisel üle dokumendid või teabe, mida see oma ülesande täitmiseks vajab.“

⁽¹⁹⁾ Euroopa Kontrollikoja arvamus nr 10/2018 ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse naabrusspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahend, punkt 18.

6. selgitus
Rahvusvaheliste organisatsioonide poolne koostöö puudumine

Septembris 2018 teavitasime komisjoni oma auditikäigust Mosambiiki, et auditeerida UNICEFi rakendatavat veevarustus- ja sanitaarprojekti ning Maailma Toiduprogrammi elluviidavat toiduga kindlustatuse ja alatoitumuse vältimise projekti.

Auditikülastuse ettevalmistamiseks ja projektide kohapealse kontrolli kavandamiseks palusime organisatsioonidel edastada vajalikud dokumendid valimisse langenud kuluartiklite kohta. Mõlemal juhul saime teabe aga alles novembris 2018, kui me auditi alustamiseks Mosambiiki jõudsime. Koostöö puudumise tõttu ei saanud me projekte kohapeal külastada. Lisaks olid meile Mosambiiki saabudes organisatsioonide ruumes tutvumiseks antud dokumendid puudulikud. Selle tulemusena ei suutnud me kontrollida valimisse langenud artiklite tegelikku olemasolu. Lisaks sellele esitati mõned dokumendid alles pärast meie külastust, mistõttu viibis oluliselt meie audititöö lõpuleviimine.

Täheldasime koostöö puudumist ka muude rahvusvaheliste organisatsioonide puhul (nt Aafrika Liidu Komisjon, Kariibi Arengupank, ÜRO Arenguprogramm ja Maailmapanga Grupp).

20. Üheksa kvantifitseeritava vea ja kaheksa mittekvantifitseeritava vea puhul oli komisjonil küllalt teavet nende vältimiseks või avastamiseks ja parandamiseks enne kulude heakskiitmist. Kui komisjon oleks kogu tema käsutuses olevat teavet asjakohaselt kasutanud, oleks hinnanguline veamäär olnud 1,3 protsendipunkti madalam. Leidsime viies muus tehingus vigu, mille oleksid pidanud avastama välisaudiitorid või järelevalve tegijad. Selliste vigade osakaal hinnangulises veamääras oli 1,1 protsendipunkti ⁽²⁰⁾.

21. Lisaks oli kvantifitseeritud vigadest mõjutatud 17 tehingu ⁽²¹⁾ puhul tehtud ka audit või kontrollitud kulusid. Tegelikult tehtud töö kohta auditi-/kontrolliaruannetes esitatud teave ei võimaldanud meil hinnata, kas neid vigu oleks saanud eelkontrollide käigus avastada ja parandada.

22. Kahes valdkonnas kontrollitud tehingud vigu ei sisaldanud. Neist esimene valdkond oli *eelarvetoetus* ⁽²²⁾ (üheksa auditeeritud tehingut). Teise moodustasid juhtumid, kus rahvusvaheliste organisatsioonide rakendatud mitme rahastajaga projektide puhul oli kasutatud nn eeldavat lähenemisviisi (üheksa auditeeritud tehingut). Nende valdkondade olemuse kohta antakse rohkem teavet eelarve täitmist kajastava kontrollikoja 2018. aasta aastaaruande 9. peatüki punktides 9.9–9.12.

Aasta tegevusaruanne ja muu juhtimiskord

23. Alates 2012. aastast on kõik DG DEVCO avaldatud aasta tegevusaruanded sisaldanud *reservatsiooni* alustehingute korrektsuse kohta. Seetõttu võttis peadirektoraat vastu tegevuskava DG DEVCO kontrollisüsteemi rakendamises sisalduvate puuduste kõrvaldamiseks.

24. Eelmisel aastal märkisime, et 2016. aasta tegevuskava edusammud olid rahuldavad: kümme meetet olid ellu viidud täies mahus, kaks osaliselt ning kahe elluviimine oli pooleli.

25. Oma 2017. aasta tegevuskavas jätkas DG DEVCO jõupingutusi veamäära vähendamiseks, võttes meetmeid, mis on suunatud praegustele või varem kindlaks määratud suure riskiga valdkondadele (rahvusvaheliste organisatsioonide poolt kaudselt täidetav eelarve ja *otsese eelarve täitmise* raames antavad toetused). Samal ajal olid mitmed meetmed seotud uue *finantsmäärusega* vastavusse viimiseks vajalike kohandustega, millest mõned tuli määruse hilise vastuvõtmise tõttu üle kanda järgmisse aastasse. 2019. aasta aprilliks olid üheksa meetet ellu viidud täies mahus, üks osaliselt ning nelja elluviimine oli pooleli.

⁽²⁰⁾ Vähem kui 0,1 protsendipunkti puhul veamäärast (1 juhtum) eksis komisjon ise ning 2,5 protsendipunkti puhul (11 juhtumit) tegid vea toetusesaajad.

⁽²¹⁾ Nende vigade osakaal hinnangulises veamääras oli 1,7 protsendipunkti.

⁽²²⁾ EAFidest rahastatud eelarvetoetuse maksete suurus oli 2018. aastal 796 miljonit eurot.

26. 2018. aasta tegevuskavasse lisati kaks uut suunatud meedet, mis kajastavad vajadust selgitada ja edendada *lihtsustatud kuluvõimalusi* ning uue finantsmäärusega kehtestatud tulemuspõhist rahastamist. Üks toetuste andmise menetlusi selgitav varem kehtinud meede sõnastati ümber ning üks teine, mis käsitles rahvusvaheliste organisatsioonide tehtavaid sambapõhiseid hindamisi, jagati kolmeks eraldi tegevuseks. Kokku sisaldas 2018. aasta tegevuskava 13 meedet, millest 7 olid eelnenud aastatest üle kantud, 4 olid eelmiste aastate jätkumeetmed ja 2 olid uued.

27. DG DEVCO kontrollisüsteem põhineb eelkontrollidel, mis tehakse enne toetusesaajate deklareeritud kulude heakskiitmist. Ka käesoleval aastal osutab kontrollikoja tuvastatud vigade sagedus (sh ka vead, mis sisalduvad *ex ante* välisauditi ja kulude kontrolli läbinud lõplikes maksetaotlustes) jätkuvalt nende kontrollide puudulikkusele.

Allesjäänud veamäära 2018. aasta kokkuleppeline toiming

28. DG DEVCO viis 2018. aastal läbi seitsmenda allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu, millega hinnati nende vigade määra, mis püsisid ka pärast kõiki vigade vältimise, avastamise ja parandamise eesmärgil selles valdkonnas läbi viidud juhtimiskontrolli (23). Kolmandat aastat järjest jäi hinnangueline allesjäänud veamäär kokkuleppelise toimingu kohaselt komisjoni seatud *olulisuse piirmäära* (2 %) piiresse (24).

29. Allesjäänud veamäära kokkuleppeline toiming ei ole *kindlustandev töövõtt* ega audit; selle aluseks on allesjäänud veamäära meetodika ja DG DEVCO koostatud käsiraamat. Sarnaselt eelmistele aastatele oleme kindlaks teinud piiranguid, näiteks tehingute kohapealsete kontrollide väga väike arv, (25)*riigihankemenetluste* ja projektikonkursside puudulik kontrollimine (26) ning vigade hindamine (27). Kõigil loetletud piirangutel oli oma osa allesjäänud veamäära vähendamisel, kuid see ei kajasta tegelikkust.

30. Allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu töövõtjal on märkimisväärselt otsustusruumi meetodika tõlgendamiseks, kuna allesjäänud veamäära käsiraamat pakub pigem üldisi suuniseid kui üksikasjalikke juhiseid. Peale selle sõlmitakse allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu leping vaid üheks aastaks, nii et töövõtja ja valitud lähenemisi viisid võivad igal aastal muutuda. Kui allesjäänud veamäära arvutamise meetodika ja DG DEVCO suunised oleksid põhjalikumad, võiksid töö järjepidevus ja kindluse määr paraneda isegi siis, kui töövõtja vahetub.

31. Allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu töövõtja töö läbivaatamisel leidsime vigu ja lahknevusi vigade arvutamises ja ekstrapoleerimises. Samuti leidsime vigu töövõtja töödokumentides: näiteks aritmeetilisi vigu ja asjaolu, et kontrollid ei hõlmanud kulude kõiki rahastamiskõlblikkuse kriteeriume. Kui need vead oleks parandatud, oleks allesjäänud veamäär olnud kõrgem.

32. 2017. aasta aastaaruandes märkisime, et nende tehingute arv, mida ei olnud substantiivselt testitud, kuna tugineti täiel määral varasemale kontrollitööle, oli 2017. aasta kokkuleppelise toimingu puhul tunduvalt suurem kui varasemate kokkuleppelise toimingute puhul. Käesoleval aastal juhime tähelepanu sellele, et täielikult varasemale tööle tuginevate tehingute protsent on langenud 2016. aasta kokkuleppelise toimingu tasemele. Kui aga varasema kontrollitöö käigus vaadati läbi vaid osa kuludest, ei ekstrapoleerita leitud vigu kulude testimata osale. Seetõttu eeldatakse kokkuleppelises toimingus, et testimata osas vigu ei ole, mis vähendab allesjäänud veamäära.

2018. aasta tegevusaruande läbivaatamine

33. 2018. aasta tegevusaruande peadirektori kinnitav avaldus sisaldas kahte reservatsiooni. Neist esimene puudutab DG DEVCO ülesandel DG NEARi poolt hallatavaid toetusi. Teine puudutab kaudset eelarve täitmist rahvusvaheliste organisatsioonide kaudu ning on sõnaselgelt seotud Aafrika Liidu Komisjoni hallatavatele programmidega, mis hõlmavad olulisi suurusega hankeid. Nimetatud teine reservatsioon esitati 2017. aastal ja see jäeti jõesse ka 2018. aastal.

(23) EAFid ja ELi üldeelarve.

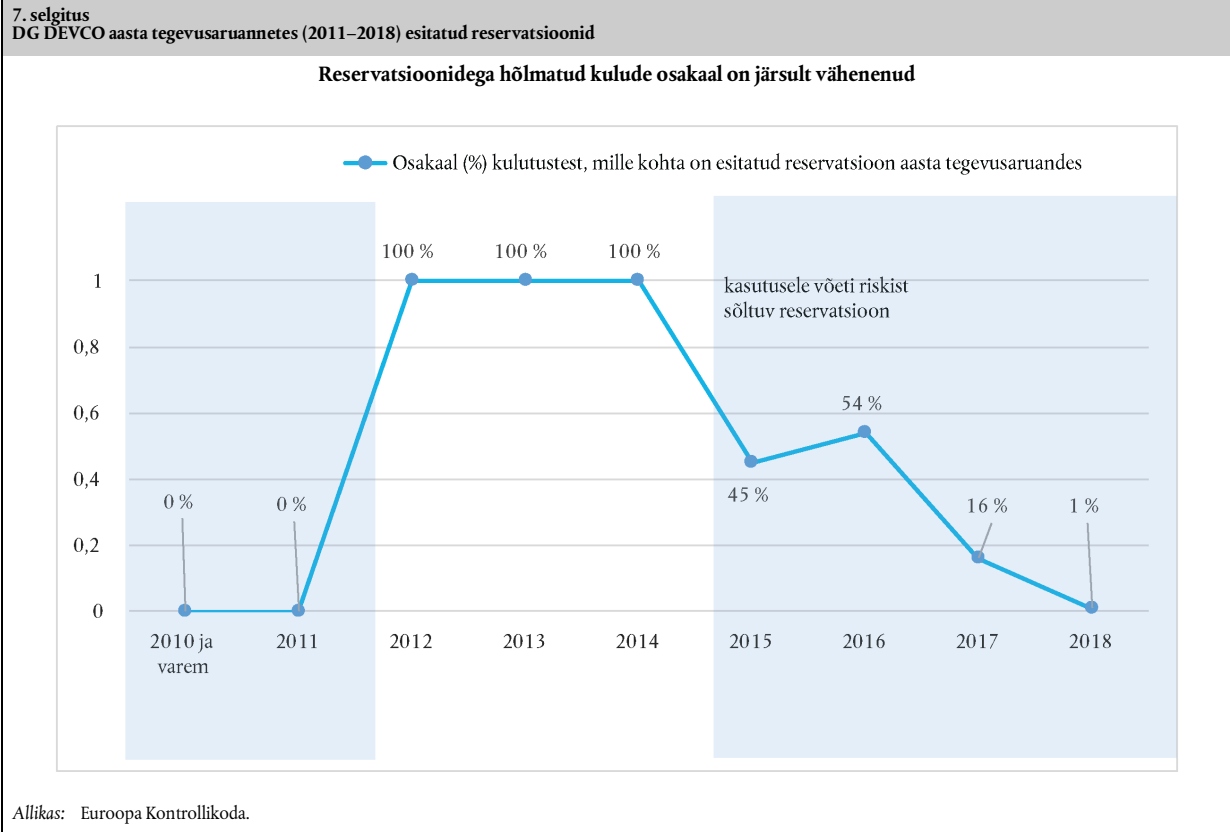
(24) 2016. aastal 1,7%; 2017. aastal 1,18% ning 2018. aastal 0,85%.

(25) 2018. aasta kokkuleppelise toimingu raames kontrolliti testitud 219-st tehingust projekti rakendamise riigis kohapeal vaid 5.

(26) Allesjäänud veamäära töö ei hõlmanud piisavalt hankemenetluste teatavaid aspekte, nagu kandidaatide tagasilükkamise põhjused või hankemenetluse võitnud pakkuja vastavus kõigile valiku- ja hindamiskriteeriumidele; samuti ei kontrollitud projektikonkursside menetlusi ega otselepingute sõlmimise põhjendusi.

(27) Allesjäänud veamäära põhine hindamismeetod jätab palju otsustusruumi konkreetsete vigade (nt puuduvad dokumendid ja nende puudumise põhjuste paikapidavus) hindamiseks.

34. Nii 2017. kui 2018. aastal vähendati esimese reservatsiooni ulatust märkimisväärselt. Osaliselt on põhjuseks see, et allesjäänud veamäär on kolmel järjestikusel aastal jäänud alla olulisuse piirmäära. Arvestades allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu piiranguid 2018. aastal (vt punktid 29–32) ja varasematel aastatel, ⁽²⁸⁾ ei ole esimese reservatsiooni kitsas ulatus piisavalt põhjendatud. Kuna allesjäänud veamäära kokkuleppeline toiming on üks DG DEVCO riskihindamise põhielemente, tuleb seda toetada piisavalt üksikasjalike suunistega, et anda reservatsioonile usaldusväärne alus. 7. selgituses esitatakse aasta tegevusaruannetes (2011–2018) esitatud reservatsioonide areng.

35. DG DEVCO hinnangul oli lõpetamise seisuga veariski sisaldav summa kokku 49,8 miljonit eurot ⁽²⁹⁾. Allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu põhjal on see hinnang eelneva aastaga võrreldes 29 % väiksem. Meie tähelepanekud allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu kohta mõjutavad ka veariski sisaldavate summade prognoose.

36. DG DEVCO hinnangul oli makse tegemise seisuga veariski sisaldav summa kokku 64,7 miljonit eurot ⁽³⁰⁾ (1 % kulutustest). Peadirektoraat prognoosib, et suudab sellest 14,9 miljonit eurot (23 %) järgnevatel aastatel oma kontrollide abil parandada ⁽³¹⁾.

⁽²⁸⁾ Vt kontrollikoja 2017. aasta aastaaruanne EAFide kohta, punktid 34–38.

⁽²⁹⁾ Vt DG DEVCO 2018. aasta tegevusaruanne, lk 69.

⁽³⁰⁾ Aasta jooksul heaks kiidetud, kuid makse tegemise ajal kehtinud lepingulistele ja regulatiivsetele nõuetele mittevastavate kulude summa parim konservatiivne hinnang.

⁽³¹⁾ Vt DG DEVCO 2018. aasta tegevusaruanne, lk 69.

37. DG DEVCO võttis 2018. aastal mitu meetet, et parandada oma *korrektsioonivõime* arvutamiseks kasutatavate andmete kvaliteeti, ning tegeleda meie poolt varasematel aastatel tuvastatud puuduste kõrvaldamisega. Ta suurendas järelevalvet ja kontrolli tagasinõudekorralduste üle ning tegi täiendavaid jõupingutusi, et tõsta teadlikkust nende õige kodeerimise kohta, lisades näiteks 2018. aasta lõpetamismenetluse teatele tagasinõudmisi käsitleva juhendi. 2018. aasta korrigeerimisvõime arvutamises me oma valimis vigu ei tuvastanud ⁽³²⁾.

Järeldus ja soovitus

Järeldus

38. Üldine auditi tõendusmaterjal näitab, et EAFide 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruannet annab kõigis olulistest aspektides õiglase pildi EAFide finantsolukorrast ning majandustulemustest, rahavoogudest ja netovara muutustest lõppenud aastal, vastavalt finantsmääruse sätetele ja peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele.

39. Kogu auditi tõendusmaterjal näitab, et 31. detsembril 2018 lõppenud eelarveaastal

- a) ei olnud EAFide tulud olulisel määral vigadest mõjutatud;
- b) olid EAFide maksetehingud olulisel määral vigadest mõjutatud (vt punktid 17–22). Meie hinnangul on veamäär 5,2 %; näitaja põhineb meie tehingute testimisel, sealhulgas allesjäänud veamäär kokkuleppelise toimingu kohandatud tulemustel (vt **I lisa**).

Soovitused

40. **III lisa** esitatakse meie leiud meie 2015. aasta aastaaruandes ⁽³³⁾ esitatud kuue soovitusel põhjal võetud meetmete kohta, millest DG DEVCO oli täielikult täitnud ⁽³⁴⁾ soovitusel nr 2, 3, 4 ja 6 ning suuremas osas soovitusel nr 5. Soovitus nr 1 ei ole enam asjakohane DG DEVCO otsuse tõttu parandada auditite kvaliteeti ja kulude kontrolli, muutes tingimusi, mis takistasid kvaliteedi mõõtmist.

41. Varasemate soovitusel rakendamise analüüsi ning 2018. aastat puudutavate leidude ja järelduste alusel esitame komisjonile järgmised soovitusel, mis tuleks täita 2020. aastaks.

1. soovitus

Võtta meetmeid, tugevdamiseks rahvusvaheliste organisatsioonide kohustust edastada kontrollikoja taotluse korral mis tahes dokument või teave, mis on vajalik tema ülesannete täitmiseks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule (vt punkt 19).

2. soovitus

Parandada allesjäänud veamäär kokkuleppelise toimingu meetodikat ja käsiraamatut, et need annaksid põhjalikumaid juhiseid käesolevas aruandes esitatud teemade kohta ja seeläbi toetaksid asjakohaselt DG DEVCO reservatsioonide riskihindamist (vt punktid 29–34).

⁽³²⁾ Kontrollisime 12 tagasinõudekorraldust summas 10,5 miljonit eurot, mis moodustab 58 % kogu andmekogumist (18,2 miljonit eurot).

⁽³³⁾ Käesoleval aastal otsustati analüüsida 2015. aasta aastaaruande soovitusel rakendamist, kuna tavaliselt tuleb komisjonile nende elluviimiseks küllaldaselt aega anda.

⁽³⁴⁾ Järelekontrolli eesmärk ei olnud hinnata nende parandusmeetmete rakendamise tulemuslikkust, vaid uurida seda, kas meie soovitusel põhjal oli parandusmeetmeid võetud.

III peatükk. Tulemuslikkus

42. Meie kohapealsed kontrollid võimaldasid meil mitte ainult kontrollida tehingute korrektsust, vaid ka teha tähelepanekuid valitud tehingute tulemuslikkuse aspektide kohta.

43. Kontrollides kohapeal ostetud esemete olemasolu, leidsime juhtumeid, kus eset oli kasutatud tõhusalt ja see aitas kaasa projekti eesmärkide saavutamisele. Samas aga täheldasime ka juhtumeid, kus meetme tõhusus ja tulemuslikkus oli ohus, kuna ostetud esemeid/seadmeid ei kasutatud plaanipäraselt.

8. selgitus

Näiteid tulemuslikkusega seotud tähelepanekutest

a) Ostetud esemete/seadmete tõhus ja mõjus kasutamine

Saint Lucial kiitis komisjon heaks lepingu haiglavarustuse tarnimiseks ja sellega seotud teenuste osutamiseks. Leidsime oma kohapealse kontrolli käigus, et kontrollitavad esemed olid tarnitud, hästi hallatud ja eesmärgipäraselt kasutatud; need aitasid täita meetme eesmärke ja seega oli selge ka nende kasulikkus lõplike abisaajate jaoks.

b) Projekti jätkusuutlikkus on ohus

Komisjon kiitis heaks ehitustööde lepingu merevee magestamise tehase ehitamiseks Djiboutis. Leidsime oma kohapealse kontrolli käigus, et projektile algselt ette nähtud maa-ala oli oluliselt vähendatud ning magestamistehase vahetusse lähedusse oli rajatud uus sadam ja sõjaväebaas. Sadama ja sõjaväebaasi ehitustööd ja nende hilisem töö võivad mõjutada merehoovusi ja vee kvaliteeti ning veevõtukohta asukohta. Kõik need tegurid võivad oluliselt mõjutada magestamistehase elujõulisust, ohustades selle pikaajalist jätkusuutlikkust.

c) Ostetud esemed/seadmed ei ole kasutuses

Komisjon sõlmis ühe rahvusvahelise organisatsiooniga rahalist toetust käsitleva lepingu Jamaica riigi rahanduse juhtimise toetamiseks. See rahvusvaheline organisatsioon rakendas projekti täielikult oma partnerite kaudu. Oma kohapealse kontrolli käigus 2019. aastal nägime, et üks kahest serverist, mis 2017. aasta alguses projekti käigus osteti, oli paigaldatud kontorisse, mida meie auditi toimumise ajal ei kasutatud. Teine server oli peaaegu kaks aastat pärast selle tarnimist endiselt pakendist välja võtmata.

Komisjon sõlmis Haitil ühe valitsusvälise organisatsiooniga (VVO) toetuslepingu tualettide rajamise projektiks. Toetusega ehitatud avalikku käimlat kontrollides leidsime, et tualetid ei tööta korralikult ja mõned neist ei olnud kasutamiseks avatud.

d) Säästlikkuse põhimõtet ei järgitud

Mosambiigis sõlmis komisjon ühe rahvusvahelise organisatsiooniga toetuslepingu, et parandada toidu ja toitumise kättesaadavust. Üks meie kontrolli jaoks välja valitud artiklitest oli makse raadioseriaalide eest, mille eesmärk oli edendada inimeste käitumise püsivat muutmist. Summa määrati kindlaks selle rahvusvahelise organisatsiooni ja ühe teise temaga seotud organisatsiooni omavahelise kokkuleppe alusel, mille kohaselt rahvusvaheline organisatsioon nõustus andma oma sõsarorganisatsioonile 180 000 eurot. Leidsime, et summa ei põhinenud kulude analüüsil, vaid kaks omavahel seotud rahvusvahelist organisatsiooni määrasid selle oma äranägemise järgi, lähtudes olemasolevast ELi rahast.

II LISA

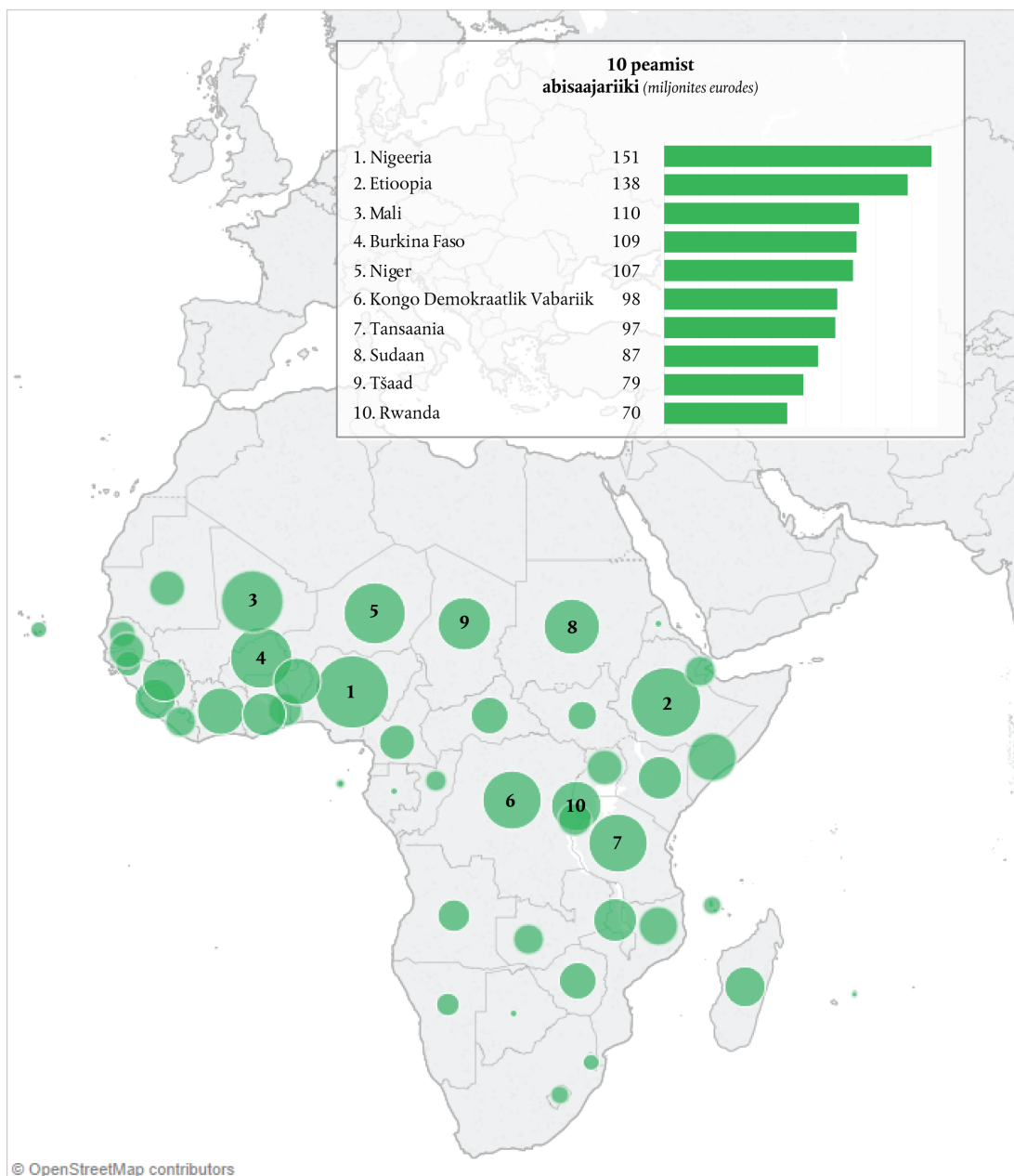
EUROOPA ARENGUFONDIDE TEHINGUTE TESTIMISE TULEMUSED

	2018	2017
VALIMI SUURUS JA ÜLESEHITUS		
Tehingute arv kokku	139	142
KVANTIFITSEERITAVATE VIGADE HINNANGULINE MÕJU		
Hinnanguline veamäär	5,2 %	4,5 %
Ülemine veapiir	9,1 %	
Alumine veapiir	1,2 %	

II LISA

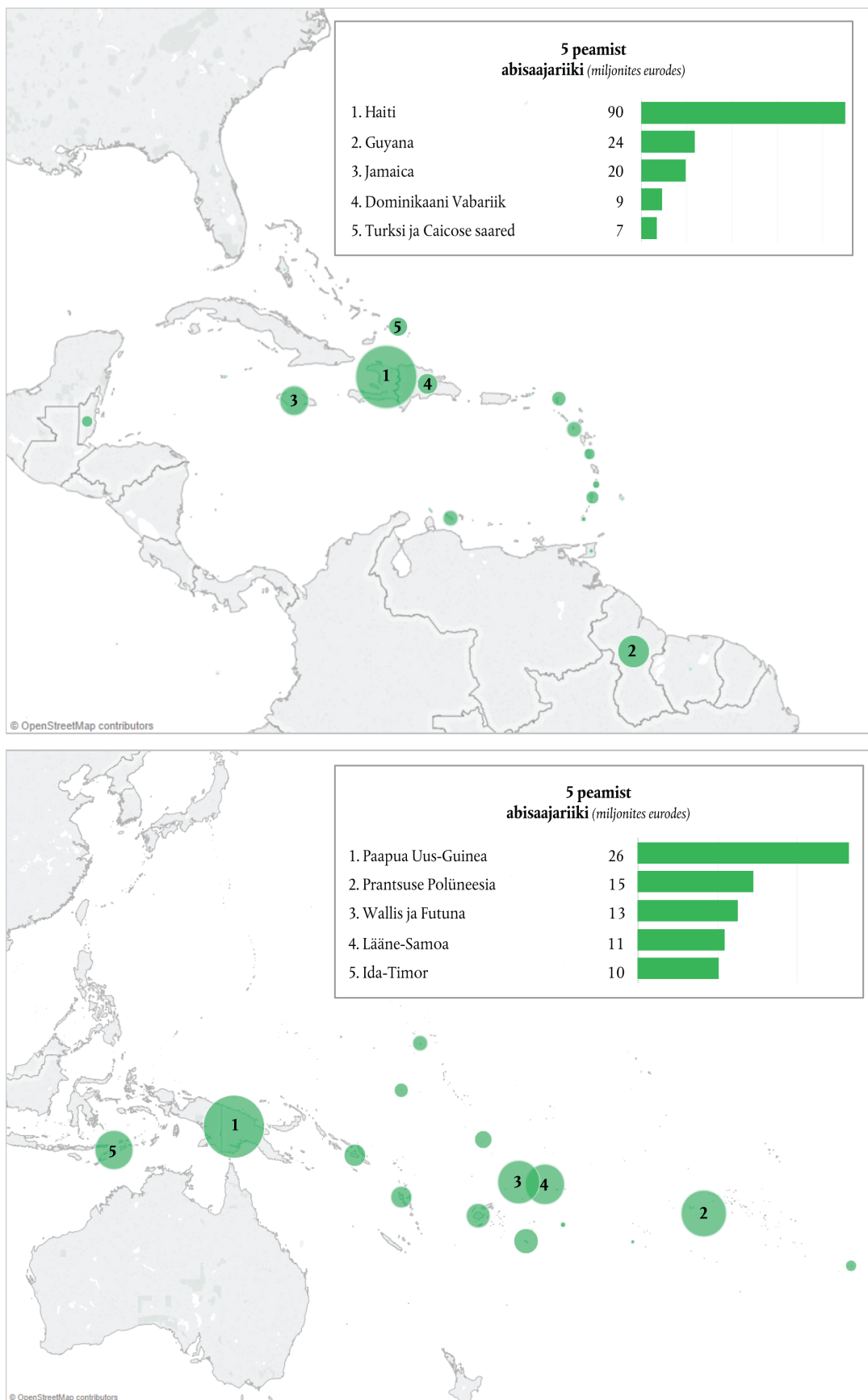
EAFide MAKSED 2018. AASTAL PEAMISTE PIIRKONDADE KAUPA

Euroopa Arengufondi maksed – Aafrika

Allikas: Kaardi taust ©OpenStreetMap edasiarendajad (litsentseerimise aluseks Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 litsents (CC BY-SA)) ja Euroopa Kontrollikoda 8., 9., 10. ja 11. EAFi 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande põhjal.

Euroopa Arengufondi maksed – Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna riigid

Allikas: Kaardi taust ©OpenStreetMap edasiarendajad (litsentseerimise aluseks Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 litsents (CC BY-SA)) ja Euroopa Kontrollikoda 8., 9., 10. ja 11. EAFi 2018. aasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande põhjal.

EUROOPA ARENGUFONDE KÄSITLEVATE VARASEMATE SOOVITUSTE PÕHJAL VÕETUD MEETMED

Aasta	Kontrollikoja soovitus	Võetud meetmete kontrollikojapoolne analüüs					
		Täielikult täidetud	Täitmisel		Ei ole täidetud	Ei kohaldata	Ebapiisavad tõendid
			Suuremas osas	Osaliselt			
2015	1. soovitus: võtta kvaliteedirakendus kasutusele ka otse toetusesaajate poolt palgatud kohalike auditeerimisühingute tehtavate auditite ja kontrollide jaoks;					x	
	2. soovitus: kohandada auditite ja kulude kontrollide tehnilisi tingimusi nii, et need annaksid tegelikult tehtud töö kohta kogu vajaliku teabe, mis on vajalik nende kvaliteedi hindamiseks uue kvaliteedirakenduse abil;	x					
	3. soovitus: kasutada uut auditirakendust ka otse abisaajate tellitud auditite ja kulude kontrollide jaoks, et hinnata nende järelevalve parandamise tasuvust;	x					
	4. soovitus: määrata asjakohased sanktsioonid organisatsioonidele, kes eiravad kohustust esitada kontrollikoja auditi jaoks olulisi tõendavaid dokumente;	x					
	5. soovitus: koos toetust saavate riikidega kaudselt täidetava eelarve maksete käsitlemisel i) lisada kinnitavale avaldusele olemasolev statistiliselt kõige usaldusväärsem tõendusmaterjal, ii) eristada erinevate riskiprofiilidega abi vorme (nii, nagu seda tehakse otsese eelarve täitmise maksete puhul);		x				
	6. soovitus: ümber hinnata oma tulevane korrigeerimisvõime, jättes sellest välja nii i) eelrahastamise ja teenitud intressitulu tagasinõudmised kui ka ii) varem väljastatud tagasinõudmiskorralduste tühistamised.	x					

**KOMISJONI VASTUSED EUROOPA
KONTROLLIKOJA AASTAARUANDELE 8., 9., 10. JA
11. EUROOPA ARENGUFONDIST (EAF)
EELARVEAASTAL 2018 RAHASTATUD
TEGEVUSTE KOHTA**

II peatükk – kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Arengufondide kohta

6. selgitus. Rahvusvaheliste organisatsioonide poolne koostöö puudumine

Komisjon pöördus asjaomaste kõigi tasandite rahvusvaheliste organisatsioonide poole palvega soodustada kontrollikoja taotletud lisadokumentide esitamist. Praegu analüüsib komisjon konkreetseid juhtumeid, millele kontrollikoda tähelepanu juhtis.

Komisjon võtab kasutusele kesktasandi süsteemi vahetuks suhtlemiseks rahvusvaheliste organisatsioonidega alati, kui kontrollikoda nende tegevust pisteliselt kontrollib.

Aasta tegevusaruanne ja muu juhtimiskord

27. Seoses **rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraadi kontrollisüsteemiga** võeti 2018. aasta märtsi lõpus vastu kulu-kontrollide läbivaadatud tehnilised tingimused. Need peaksid parandama eelkontrolli tulemuslikkust.

28. **Allesjäänud veamäära kokkuleppeline toiming on üks mitmest kindluse tagamise protsessi elemendist.** Kontrollikoja täheldatud piirangud on komisjonile hästi teada ja komisjon võtab neid arvesse oma hooldussüsteemi tugevate ja nõrkade külgede hindamisel. Kõik need elemendid koos tagavad, et rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraadi iga-aastane tegevusaruanne annab haldustabest õige ja õiglase ülevaate.

30. **Allesjäänud veamäära käsiraamatu üksikasjalikkus ja meetodika** peavad tagama põhjalikkuse ja paindlikkuse tasakaalu. **Allesjäänud veamäära kokkuleppeline toiming tellitakse igal aastal**, et säilitada teatav paindlikkus konkreetsete tehniliste tingimuste määratluses. Praegusel juhul saab kontrollikoja leitud puudusi ja soovitusi arvesse võtta.

31. Kontrollikoja täheldatud kvantifitseeritavate vigade erinevused suurendavad tõepoolest allesjäänud veamäära. Ometi tuleneb suurem osa kasvust vaid ühest tehingust, mis tehti komisjoni arvates erandlikel asjaoludel. Komisjon ei jaga kontrollikoja järeltust selle konkreetse juhtumi kohta.

32. **Läheneemisviis ei ole eelmise aastaga võrreldes muutunud.** Eelmises kontrolliaruandes, millele täiel määral toetuti, nimetatud vigu ei ole ekstrapoleeritud juhul, kui on tõendeid, et komisjon on väljastanud asjaomased sissenõudekorraldused või kohandanud meetme lõppmakset kindlakstehtud rahastamiskõlbmatu summa alusel.

Töövõtja töö hulka kuulub kutsealane otsustamine, millal ja mil määral puuduste ekstrapoleerimine on lubatud või vajalik.

34. Komisjon uurib, kuidas kehtestada mitmekülgsemad **suunised**.

Kontrolli rangust ei vähendata isegi muude segmentide suhtes, mille suhtes ei ole **reservatsioon** kehtestatud. Reservatsiooni kirjelduses selgitatakse, et ehkki reservatsioon on seotud toetustega eelarve otsesel täitmisel, jätkatakse ka muude kuluvaldkondadega seotud meetmeid.

Järeldus ja soovitused

Soovitus 1 (rahvusvahelised organisatsioonid)

Komisjon nõustub selle soovitusega. Komisjon võtab kasutusele kesktasandi süsteemi vahetuks suhtlemiseks rahvusvaheliste organisatsioonidega alati, kui kontrollikoda nende tegevust pisteliselt kontrollib.

Soovitus 2 (allesjäänud veamäära kokkuleppelise toimingu meetodika ja käsiraamat)

Komisjon nõustub selle soovitusega ja uurib, kuidas kehtestada mitmekülgsemad suunised.

III peatükk – tulemuslikkus

8. selgitus. Näiteid tulemuslikkusega seotud tähelepanekutest

b) Projekti jätkusuutlikkus on ohus: komisjon kavandab tehnilist auditit ja hindamist projekti staatuse hindamiseks ja võimalike riskide kindlakstegemiseks, et kindlustada projekti elujõulisus. Samuti tagab komisjon koos kõigi seotud isikutega tiheda järelevalve.

- c) Ostetud esemed/rajatised ei ole kasutuses: komisjon uurib mõlemat küsimust, et kontrollida vastavate seadmete ja rajatiste kasutamise staatust.
- d) Säätlikkuse põhimõtet ei ole järgitud: komisjon tahaks rõhutada, et panus lepiti kokku kahe rahvusvahelise organisatsiooni vahelises lepingus ning maksed tehti kooskõlas lepingu sätetega. Eduaruanne kinnitab serialide positiivseid tulemusi vastaval sõltumatute meediauuringufirmade analüüsile.